

3721

ПРАВИЛА
ЗАЈЕЧАРСКЕ
ЗАНАТЛИЈСКЕ ЗАДРУГЕ

ЗАЈЕЧАР
„Ђ. Јакшић“ Нова Штампарија М. Деспотовића
1910.

ПРАВИЛА ЗАЈЕЧАРСКЕ ЗАНАТЛИЈСКЕ ЗАДРУГЕ

I Циљ.

Чл. 1. Зајечарска Занатлијска Задруга основана је ради вршења послова предвиђених овим правилима.

II.

Име, седиште и печат.

Чл. 2. Име је задругино: „Зајечарска Занатлијска Задруга“.

Чл. 3. Фирма ће се под овим именом код суда протоколисати. Задругу ће пуноважно подписивати председник или п. председник управног одбора са дежурним чланом; или управник, ако га буде било, са дежурним чланом.

Управни одбор може овластити и треће лице, које ће фирму пуноважно потписивати и заступати.

Чл. 4. Задругино је седиште у Зајечару.

Чл. 5. Задруга има свој печат, који ће бити овакав: у средини печата биће израђена рука са чекићем и наковањем а на наковању писаће година оснивања а у наоколо биће исписане речи: „Зајечарска Занатлијска Задруга“.

III.

Главница, Акције и Акционари.

Чл. 6. Главница задругина као основни капитал износи Дин. 450.000 у сребру, подељена на 9.000 акција по Дин. 50. — у сребру, у два

Jut. br. 37589

кола. Прво коло састоји се из пет хиљада акција а друго из четири хиљаде акција.

Чл. 7. Главница се може повећати по решењу збора. Повећање главнице бива оснивањем новога кола акција.

Чл. 8. При уплати прве рате, сваки акционар полаже за сваку акцију по 1 дин. на име оснивачких трошкова.

Чл. 9. Уплата акција вршиће се на овај начин: 2.50 дин. при упису, а 2.50 по конституисању друштва. — чл. 11 и 14. зак. о акц. др. — остатак сваке недеље 0.50 дин. од акције. Но цело I. коло акција мора бити уплаћено најдаље у року за две године.

Чл. 10. Првих 2.50 дин. примиће задруга на признатице, а кад се уплати 10% по акцији установиће се привремене акције, које ће се заменити сталним акцијама, кад буду уплаћене привремене акције.

Привремене акције могу се пренети и на друго лице, но по предходној пријави управном одбору, али првенствено право откупа имају акционари. За пренос акција, акционар ће платити задруганој каси 0.50 д. за сваку акцију посебице.

Чл. 11. Ни један акционар не може од задруге тражити ни добити уплаћене суме по привременим акцијама.

Чл. 12. Сваки акционар ступа у сва права и обавезе према задрузи, чим се упише и плати 5% од номиналне вредности, свих акција, које је уписао, у колико то наређује ова правила и закон о акционарским друштвима.

Чл. 13. Сваки је акционар дужан полагати месечно уплате тачно и на време, најдаље до 5.

идућег месеца, што ако не учини биће дужан платити казну по 0.50 дин. за сваки задочњени месец. Ова се казна може опрости само тако, ако акционар положи уплату унапред, за сваку акцију, а за онолико месеци за колико је задочнио.

Чл. 14. Акционар може положити у напред више месечних уплате, само у том случају нема права ни на какву већу добит, од оних акционара, који су до закључка књига положили уредно све уплате.

Чл. 15. Ко не положи дужне уплате за три месеца, па то не учини ни за друга два месеца, од последњег огласа у званичним новинама, који мора бити три пута штампан, губи право на даљу уплату, акције ће му бити уништене а уплаћени новац унеће се у резервни фонд $\frac{1}{3}$ а $\frac{2}{3}$ вратиће се акционару.

Акције ће се огласити за неважеће у званичним новинама.

Чл. 16. Вишак оснивачких трошкова као и приход од казни и преноса унеће се у резерв. фонд.

Чл. 17. Сталне акције нису дељиве и гласе на доносиоца, а морају бити снабдевене текућим бројем, потписом фирме и сувим печатом задругиним. Облик сталних и привремених акција, као и дивидендних купона прописаће Упр. одбор.

Чл. 18. Задруга је одговорна целокупном имовином и резервним фондом на све своје обавезе према трећим лицима а акционари до номиналне вредности акција, и ако не буду уплаћене.

Чл. 19. Свака акција, даје права њеном сопственику на сразмеран део активе, у случају ликвидације, као и доходцима од задругиних послова.

IV.
Резервни фонд.

Чл. 20. За покриће могућих губитака задруга има свој „Резервни фонд“ у који ће се уносити сваке године извесан проценат од чисте добити чл. 103 тач. 1. ово ће се чинити сваке године све дотле, док се резервни фонд не изравна са половином уплаћене главнице.

Приход овога фонда служи за ојачање његово. Ако буде више кола акција, онда ће свако коло имати свој резервни фонд, а кад сва буду достигла висину предњим ставом предвиђену, спојиће се у један резервни фонд.

Чл. 21. Према потреби задруга може поред резервног оснивати и друге фондove.

Чл. 22. Резервни фонд мора се састојати из државних папира и осталих домаћих вредности које доносе сталан принос.

V.

Задругини послови.

Чл. 23. Задруга ће у своме раду обављати ове послове новчане и кредитне:

- 1.) Примање новаца на штедњу како по уложним књижицама, тако и по текућим рачунима;
- 2.) Примање остава и разних депозита на чување;
- 3.) Вршење наплата и исплата за туђ рачун;
- 4.) Комисионе послове;
- 5.) Банкарске и мењачке послове;
- 6.) Давање зајмова по соло меницама на основу хипотекарне залоге;
- 7.) Есконтовање, реесконтовање и куповање меница и бонова;
- 8.) Давање зајмова: а) на залоге, б) варанте

од српских производа, в) на занатлијске прерађевине и г) разне трговинске вредности.

9.) Давање зајмова и отварање кредита, по текућим рачунима на залогу: хартија од вредности, портфельских меница, драгоцености и осталих скупоцених вредности.

10) Поред ових горе побројаних послова задруга ће по могућству набављати сировине за разне занатлијске прерађевине и друге послове у границама закона.

Чл. 24. Задруга несме куповати своје акције и давати зајмове на њих, нити их продавати испод њихове номиналне вредности.

Чл. 25. За сваку грану рада, коју задруга по чл. 23. ових правила предузме, израдиће правилник управни одбор; у колико то овим правилима није предвиђено.

Услови за вршење задругиних послова.

A. Примање новаца на штедњу.

Чл. 26. Задруга прима од сваког новаца на штедњу, у динарском течају, на исти издаје уложне књижице; које гласе на извесно име. У свакој књижици бележи се име улагачево, суме у цифрама и словима, дан кад је новац уложен и колико ће камате плаћати на капитал. Сваку уплату, отплату и исплату потврђују: благајник и дежурни члан или управник.

Чл. 27. Улог на уложне књижице не може бити мањи од 1 дин; на суму од 1 дин. не рачуна се камата.

Чл. 28. На улоге положени задрузи тече камата првог радног дана по уплати.

Камата се рачуна и укапиталисава 30 јуна и 31 децембра сваке године, али кад се цео улог

исплаћује, тада се она рачуна онога дана кад се исплата врши.

Чл. 29. Улагач може удесити да задруга његове улоге, може издати њему самом или коме другом.

Оваква наредба прибележиће се на самој уложној књижици а задруга ће сматрати свога за господара уложене суме.

Чл. 30. Улог се исплаћује: До 50. — дин. без отказа

од	50. —	150. —	дин.	3	дана по отказу
"	150. —	300. —	"	5	" "
"	300. —	600. —	"	10	" "
"	600. —	1200. —	"	20	" "
"	1200. —	2400. —	"	30	" "
преко	2400. —	"	60	" "	"

Но управа и улагач могу ове рокове и друкчије уговорити.

Дан отказа улагачевог задруга ће забележити на његовој уложној књижици, а као дан отказа задругиног рачунаће се онај дан, кога буде први пут оштампан отказ задругин у званичним новинама.

Чл. 31. Ако стање благајне допусти, отказани улози исплаћиваће се и одмах али са одбитком 10. дневног интереса.

Чл. 32. Ако улагач не дигне отказану суму у одређеном року, онда ће се сматрати као нов улог и тада ће се за повраћање да одреди нов рок.

Чл. 33. Уложна књижица која се изгуби мора се огласити за поништењу судским путем.

Чл. 34. Улагач, који изгуби уложну књижицу има то да јави задруги, она ће то прибележити и тада се по таквој књижици неће ником ништа

издавати, ако улагач у року од 15 дана поднесе доказе, да је предузео кораке за поништење.

За израду законске амортизације задруга ће издати улагачу, на његово захтевање извод изгубљене књижице, из књига улога, а кад јој улагач поднесе извршно решење судско да је амортизација извршена задруга ће издавати дупликат изгубљене књижице, што ће у књиги улога прибележити.

Чл. 35. По исплати целог улога, уложна књижица враћа се задрузи на уништај.

Чл. 36. Свака уложна књижица добија свој број изведен из књига улога, под којим је у књизи заведена. На књижици морају бити оштампане одредбе из правила о примању новаца на штедњу.

Чл. 37. Односно застарелости улога важе прописи грађанског законика.

Б. Примање остава и разних депозита на чување.

Чл. 38. Задруга прима на оставу све ствари које се могу чувати у каси, а за које управа нађе да се могу на чувење примити, уз наплату таксе, коју одређује управни одбор.

Чл. 39. При примању на чување направиће се тачан списак ствари, по броју и вредности, стању и тежини, и запечатиће се печатом задруге и сопственика.

На депозит издаће се признаница.

В. Вршење наплате и исплате за шуђ рачун.

Чл. 40. Задруга ће вршити наплате и исплате за рачун приватних лица, новчаних завода и корпорација уз наплату извесне награде.

*Г. Давање зајмова по соло меницама
на основу хипотекарне залоге.*

Чл. 41. Задруга даје новац на зајам по соло меницама на основу хипотекарне залоге под овим условима:

а.) Да је непокретно имање од тврдог или мешовитог материјала у реону вароши Зајечара и околини;

б.) Да је осигурено од пожара код ког домаћег осигуравајућег друштва, ако сопственик не осигура, задруга ће га осигурати о трошку сопственика;

в.) Да је интабулација на првом степену;

г.) Да изда соло меницу за 6. месеци, интерес унапред да плаћа и да сваке пола године меницу новом замењује и отплату и интерес даје;

д.) Отплата је безусловно најмање 5% полгод.

ђ.) Процену ће вршити и зајам одобравати управни одбор;

е.) Који не плати отплату и интерес после 6 месеци од рока менице, тражиће се одмах исплата за целу суму.

Д. Есконтовање, реесконтовање и куповање меница, вараната српских производа и других занатлијских и трговинских вредности.

Чл. 42. Сваки српски становник може поднети задрузи на есконт меницу, која је издата по његовој наредби и која је на њега жирирана, ако осим законских прописа још и овим захтевима одговара;

а.) Она несме гласити на мању суму од 50. дин. ни већу од 5000. дин.;

б.) Рок за исплату несме бити дужи од 3 месеца а краћи од 15 дана;

в.) Плаћање (домицил) мора бити у Зајечару;
г.) Мора гласити по наредби и само обавезом жирирана бити;

д.) Мора имати бар три потписа, које цензура признаје за добре и сигурне;

ђ.) Сваки потпис мора бити депонован у књигу задругину.

Првенство на есконт имају они акционари задругини, који траже мање свете, и то по реду пријаве истог дана.

Чл. 43. Есконтовање меница задруга може и реесконтовати т. ј. даље продати.

Чл. 44. Есконт по меницама задруга наплаћује унапред.

Чл. 45. Кад управни одбор реши, задруга ће есконтовати и варанте од српских производа и разне занатлијске и трговинске вредности.

За ове послове управни ће одбор прописати према потреби нарочита правила.

Б. Давање зајмова на залоге.

Чл. 46. Задруга даје новац на зајам с роком од 10 дана до 3 месеца.

1.) На државне папире који имају заложну гаранцију и на удеонице и папире домаћих новчаних и индустрijал. завода, чију ће солидност оченити управа до $\frac{3}{4}$ њихове течајне вредности.

2.) На коване златне и сребрне новце до $\frac{3}{4}$ њихове течајне или чисте вредности.

3.) На златне и сребрне ствари (адићаре).

Дужник мора поред сваке залоге дати и обавезу, којом ће се обвезати, да ће, да чим курс папира односно новцима спадне за 10%, за 24 часа по пријему позива, доплати задрузи разлику.

У противном случају, као и ако дужник за-

јам не врати на време, задруга одмах може продати залогу, и то: папире који су на београдској берзи котирани, на берзи, а остale путем јавне лицитације у месту или тамо где се најбоље могу продати.

Ако од продаје добивена сума не буде довољна да подмири задругино потраживање, дужник мора задрузи разлику према својој обавези, за 24 часа по пријему рачуна измирити, што ако не учини, задруга ће на основу обавезе тражити недостатак судским путем.

Чл. 47. Камату и све друге таксе на зајмове задруга наплаћује у нагред.

Чл. 48. И ако задруга даје зајмове с роком до 3 месеца, она може на захтевање дужника, тај рок према околностима и више пута продужити.

E. Давање зајмова на робу.

Чл. 49. Задруга даје зајмове на робу, занатлијске прерађевине и трговинске вредности и друге земаљске производе, које квару не подлежу, до $\frac{2}{3}$ њихове вредности по процени. Процену ће вршити 5 чланова управног одбора. Услове под којима ће задруга давати зајмове на робу и остало, прописаће управни одбор чим донесе одлуку да зајмове по овој грани даје.

Ж. Давање зајмова и оправарање кредитита до текућим рачунима.

Чл. 50. Задруга отвара занатлијама, трговцима, индустријалцима и новчаним заводима кредитите по текућим рачунима, на основу залоге у кредитним хартијама од вредности, а на основу портфельских меница, за које ће важити прописи чл. 42 и 46. ових правила.

Чл. 51. Задруга исплаћује или шаље новац од зајмова по текућем рачуну по писменом наређењу.

Чл. 52. Сваку суму новаца коју задруга исплати или пошаље лицу с којим текући рачун води или другом неком за његов рачун, задужује она у његовом текућем рачуну.

Чл. 53. Од сваке задужене суме рачунаће задруга уговорену камату од дана, када је новац из касе задругине изашао; па до дана кога се закључује текући рачун.

Чл. 54. Сваку суму новаца коју задруга прими од лица, с којим текући рачун води, и исплату или отплату његовог дуга, одобриће она његовом текућем рачуну.

Чл. 55. Од сваке суме одобрене у текућем рачуну, Задруга ће одобравати интерес од дана што следује дану, кога задруга примила новце па до дана, кога се текући рачун закључује.

Чл. 56. Текући рачун закључује се редовно сваког 31. марта, 30. јуна, 30. септембра и 31. децембра а изузетно као год затреба.

Чл. 57. Тачно свака 3 месеца и то: 31. марта, 30. јуна, 30. септембра и 31. децембра, дужна су лица, с којим се текући рачун води, да исплате задрузи интерес чим приме извод свог тек. рачуна.

Чл. 58. Лица, с којима задруга води текуће рачуне, на захтев исте морају исплатити сва свој дуг по текућем рачуну у року до 10 дана по пријему отказа, или да покрију са сигурним вредностима, ако задруга пристане.

Чл. 59. Чим свој дуг исплате могу одмах понова располагати одређеним им кредитима.

Чл. 60. Ако лице, с којим се текући рачун води, неби измирило свој дуг по пропису ових

правила, задруга има право, да са заложеним хартијама поступи по чл. 46. ових правила а са мењицама да тражи наплате о року.

Чл. 61. Ко жели да му задруга отвори кредит по текућем рачуну, ваља за то да јој се обрати писмено с изјавом да пристаје на све одредбе ових правила.

VI.

Задругини органи.

A. Збор Акционара.

Чл. 62. Збор свију акционара или оног броја, који је довољан за решавање, сачињава највишу власт задругину, а може бити редован и ванредан.

Чл. 63. Редован збор састаје се сваке године најдаље до 15 марта на позив управног одбора.

Ако управни одбор не сазове збор у овом року, дужан је надзорни одбор да то учини, у противном збор могу сазвати акционари, пошто добију одобрење Мин. Нар. Привреде и депонују $\frac{1}{25}$ део емитираних акција.

Чл. 64. Ванредан збор позива према потреби Управни одбор или надзорни а могу га сазвати и акционари, пошто депонују $\frac{1}{10}$ емитираних акција. Ово могу учинити само у том случају, ако су разлоге о сазиву ванредног збора, као и изјаву доставили управном одбору, па овај не објави сазив збора у року од 3 дана, по том надзорном одбору, па и овај не хтедне по жељи акционара учинити и сазив збора објавити за 3 дана.

Акционари морају имати за сазив ванредног збора одобрење Мин. Нар. Привреде.

Чл. 65. Позив за редовни и ванредни збор мора бити објављен у званичним новинама 3 пута

и од последњег огласа до збора мора протећи најмање 30 дана.

За састанак ванредног збора, који сазивају акционари не може се оставити дужи рок од 10 дана.

У оба случаја у позиву мора стојати: рок до кога се дана могу депоновати акције, као и место и време држања збора.

Чл. 66. На збору могу присуствовати они акционари, који на време депонују своје акције. Ово могу учинити на 3 дана пре редовног као и ванредног збора, не рачунајући у ово време и сам дан сазива.

За депоновање акција добијају акционари улазнице и признанице уједно, а по збору вратиће се акције доносиоцу признанице - улазнице.

Чл. 67. Задруга мора имати нарочити списак у који ће уводити депоноване акције за збор. Овај списак закључиће се и оставити на углед акционарима на три дана пред збор и о томе направиће се записник, који ће оверити управни одбор. Овај ће се записник завести у књигу одређену за одборске одлуке. У записнику мора бити тачно означен број депонованих акција, као и број издатих улазница са означењем укупног броја гласова.

Чл. 68. Акционар може на збору учествовати и гласати или лично или преко другог акционара. Само један акционар може на збору заступати једног акционара, па ма колико акција имао дотични акционар. Да један акционар може заступати кога од акционара, потребно је да има овлашћење на улазници или нарочитим писмом да је овлашћен.

Правна лица заступају њихови заступници а малолетне њихови пуномоћници или стараоци.

Чл. 69. На скупштинама акције дају право на гласове у овој размери:

З Акције дају право на 1 глас.

Но нико не може имати више од 10 гласова, па ма колико акција имао.

Чл. 70. Збору акционара председава председник оног одбора, који је збор сазвао. Ако су збор сазвали акционари, они бирају акционара који ће збору председавати.

Чл. 71. Збор је пуноважан ако је на њему заступљен четврти део емитираних акција, ако то не буде на првом збору, сазива се други најдаље за 10^{ти} дан и решава се са онолико акција колико буде заступљено.

О престанку или спајању задругином са другим друштвом, може се решавати само тако, ако је збор заступљен са три четвртине емитираних акција, и ако за то гласа $\frac{3}{4}$ присутних акционара.

Чл. 72. На зборовима се решава само о предметима истакнутим у дневном реду, простом већином гласова јавно. Само бирање управног и надзорног одбора врши се тајним гласањем. И други предмети дневног реда могу се решавати тајним гласањем, ако се за то изјасне најмање 15 присутних акционара. При тајном гласању резултат објављује оно лице, које између себе одреде она три лица, које збор избере за бројање гласова.

Чл. 73. Редовном збору акционара морају бити изнети на решавање и питања:

1.) Избор деловође, три бројача гласова и три потписника записника;

2.) Извештај управног одбора о раду задругином у прошлој години;

3.) Извештај надзорног одбора о рачунима минуле године;

4.) Читање биланса и предлоге о подели добити;

5.) Давање разрешнице управном и надзорном одбору за рачуне последње године;

6.) Предлози поједињих чланова;

7.) Бирање управног и надзорног одбора по одредбама ових правила чл. 79 и 92/1 и сем овог могу се решавати и ова питања:

а.) Повишење основ. главнице и смањив. исте;

б.) Измене и допуне правила задругиних које не важити тек кад их одобри Мин. Нар. Привреде;

в.) Решавање о престанку задругином или спајању са другим каквим друштвом (чл. 71.)

Чл. 74. О раду зборском водиће се записник у књизи, нарочито за то спремљеној, у којој ће се уписивати рад зборова хронолошким редом. Овај записник водиће лице избором одређено (чл. 73.) а овериће га комесар збора.

Чл. 75. Дневни ред ванредног збора саставиће сазивачи, а мора бити у духу ових правила састављен.

Б. Управни одбор.

Чл. 76. Управни одбор, као представник задругин, управља пословима задругиним само и једино по овим правилима и закону о акционарским друштвима, а прима на себе сву одговорност, личну и солидарну и поднеће штету предвиђену законом о акционарским удружењима, за све послове које буде предузeo и окончао са штетом по задругине интересе.

Чл. 77. Од овог се изузимају они чланови управног одбора, који су при решавању дотичног питања одвојили своје мишљење написмено, исто

завели у записник и о томе известили надзорни одбор. Од ове одговорности ослобођавају се и они чланови, који нису били присутни решавању.

Чл. 78. Управни одбор сачињавају (10) десет акционара који нису у изузету по чл. 38. зак. о акц. др. а који по избору депонују сваки по двадесет задругиних акција. Ово депоновање мора бити извршено за пет дана по избору. Чланови управног одбора бирају се на две године, али тако, да прве године иступе (5) пет чланова коцком, а друге остала петорица.

Иступели чланови могу понова бити бирани.

Чл. 79. По избору управног одбора а у року од пет^{тако} дана, управни се одбор састаје у седнице и бира себи председника, п.председника и деловођу из своје средине.

Резултат овог констатовања биће објављен на угледном месту у задругиним одајама у виду објаве у року од 8 дана по збору акционара. Рад одборски чуноважан је само тако, ако је на њему присутан преседник или потпреседник и још пет чланова. Решавање у седницама бива јавним гласањем, а тајним ако то захтре само један члан одбора. У случају равне поделе гласова већина је на оној страни где је председник дао свој глас.

Чл. 80. Упражњено место члана управног одбора смрћу или каквим другим узроком, попуњава се лицем које ће се изабрати на првој редовној скунштини, но овај служи само донде, док би служио онај члан на чије је место дошао.

Чл. 81. Ако се у току године упразне места половине чланова управног и надзорног одбора, попуниће се избором на ванредном збору, који се мора сазвати у року од 10 дана по иступању.

Чл. 82. Управни одбор, као изврши орган

ради све задругине послове по чл. 76. а посебице:

1.) Прописује правилник за сваку врсту послова;

2.) Одређује висину каматне стопе, према повериоцима и према дужницима у границама закона;

3.) Одређује висину процента, по коме ће се давати зајмови на робу (сваку врсту посебице) на ефекте, драгоцености и остале предмете од вредности;

4.) Дужност му је да у току године изврши најмање три изненадних прегледа, чији резултат мора изнети у записник и то унети у свој извештај за збор акционара;

5.) Прима нове акционаре и врши преносе кад нађе за уместно;

6.) Бира и поставља чиновнике и службенике задругине и одређује им плате;

7.) Одређује ред дежурства члановима управног одбора, чemu се ови морају покоравати. У случају, да је дежурни члан спречен те не може дежурити једног или више дана, дужан је наћи замењеника, који увек мора бити од чланова управног одбора.

8.) Прегледа, закључује и објављује закључне год. рачуне; биланс са рачуном добитка и губитка;

9.) Подноси извешћа збору акционара о раду годишњем у минулој години, са предлогом о подели чисте добити;

10.) Извршује зборске одлуке;

11.) Сазива редовне и ванредне зборове;

12.) Заступа задругу пред властима и судовима, но ово може поверити трећем лицу, под својом одговорношћу.

Чл. 83. Ни једна сума несме бити исплаћивана из благајне задругине без одобрења дежурног члана, сем повериоца, за које ће важити

скала отказа. О овим отказима водиће се нарочита књига.

Чл. 84. Од прописа чл. 82 изузимају се послови, које задруга буде обављала по налогу и за туђ рачун, као и послови предвиђени у чл. 23 тач. 2, 3 и 4.

Чл. 85. Дневну радњу у задрузи отправљаће дежурни члан са чиновницима, а по правилнику, који ће израдити управни одбор.

Дежурном члану припада по пет динара сваког радног дана и ово ће се исплаћивати на концу месеца, према броју стварно проведених дана у дежурству.

Члановима управног одбора припада по два динара од седнице, којој присуствују. Само управник и дежурни члан немају права на ову награду; ако је управник, у исто време и члан управног одбора.

Чл. 86. Дежурни члан са управником, ако га буде било, и са благајником морају се старати, да се сав готов повац, све обvezнице, менице и друге исправе, као и залоге оставе у главну касу, пошто их претходно упореде с ручним дневницима; ово ће чинити на свршетку сваког радног дана.

Први кључ главне касе чува управник, ако овог нема, председник или п. председник управног одбора, други дежурни члан а трећи благајник.

При предаји дежурства, дежурни члан предаје кључ ономе који га по реду замењује о чему се саставља списак.

Чл. 87. Управни одбор дужан је на крају сваке године, а најдаље до половине фебруара мца саставити инвентар задругин и утврдити стање према закону о акц. др. Ово ће учинити помоћу

службеног особља, а пошто се уверио о тачности утврдиће потписом.

Чл. 88. Ако задруга има сталног управника он може присуствовати седницама управног одбора, ако то захте природа предмета, о коме се има решавали; али само по позиву председавајућег или на захтев три члана дотичног одбора, његов је глас саветодавајући, сем случаја, кад је управник и члан управног одбора.

Чл. 89. Управни одбор држи своје редовне и ванредне седнице, а састаје се на писмени позив председника, п. председника или дежурног члана. У позиву се мора увек тачно означити: дневни ред, место и време. На свима седницама води се записник, који потписују сви присутни чланови.

Чл. 90. Управни одбор и без овлашћења збора има права вршити послове предвиђене §§ 613 и 614. грађ. закона.

B. Надзорни одбор.

Чл. 91. Надзорни одбор, као највиши контролни орган задругин дужан је да мотри, да се целокупан рад задругин креће строго у границама ових правила и закона.

Он се састоји из пет изабраних акционара по чл. 73. т. 7. који нису у изузету по чл. 38 зак. о акционарским друштвима и који живе стално у Зајечару и депонују пет дана по избору по 12 акција задругиној благајни.

Чл. 92. Чланови надзорног одбора бирају се на две године и сваке парне године иступају коцком по 2 члана а непарне по три, који су навршили две године.

Иступели чланови могу се опет бирати.

Овај се одбор конституише као и управни чл. 79.

Пуноважан је рад ако седници присуствују најмање три члана. При редовној подели гласова решава глас председавајућег. Гласање у седници бива јавно, а на захтев једног члана бива тајно. О раду одбора води се записник који потписују сви присутни.

Чл. 93. Надзорни одбор дужан је да се редовно састаје у седници почетком сваког месеца, а ванредно, кад захте потреба или нађе за сходно. У редовним седницама врши тачан преглед задругних књига, рачуна, благајне, одлуке и извршења управног одбора и о свему саставља записник и то реферише збору акционара.

Чл. 94. Надзорни одбор мора на концу године извршити и тачан преглед годишњих рачуна — биланса, са рачунима добитка и губитка, а да о томе поднесе извештај редовном збору акционара.

Чл. 95. Кад год види, да су интереси задругини угрожени, а не може их сам заштити, надзорни је одбор дужан сазвати ванредни збор и о томе га известити. Надзорни као и управни одбор сноси сву одговорност, личну и материјалну ако неби поступио по одредбама ових правила и закона о акционар. друштвима.

Чл. 96. Чланови надзорног одбора имају по 3 динара дневнице, за оно време, које око прегледа рачуна пробаве.

Г. Чиновници.

Чл. 97. За отправљање задругиних послова поставља управни одбор службено особље и одређује им плату.

Права и дужности чиновника прописаће се нарочитим правилником.

Чл. 98. Управник и благајник пре ступања на

дужност полажу кауцију, која мора бити најмања онолика колика им је годишња плата.

Кауција може бити у готовом новцу, хартијама од вредности или непокретној залози.

Чл. 99. Чиновник задругин не може ући ни у управни ни у надзорни одбор сем управника.

Чл. 100. Задруга може основати пензиони фонд, за чиновнике, али тек онда, кад правила о овоме изради, управни одбор и збор усвоји.

VII.

Биланс, подела добити и резервни фонд.

Чл. 101. На концу сваке године 31 децембар закључују се задругине књиге, а на основу истих управни одбор помоћу службеног особља саставља годишњи биланс, и изналази чисту добит, придржавајући се ових правила закона о акционар. удружењима, трг. закона као и ових прописа;

1.) Имовина друштвена уноси се у активу по стварној вредности на дан пописа;

2.) Хартије од вредности и стране монете по дневном курсу, последњег радног дана у подне, по куповној цени.

3.) Сумњиве наплате по вероватној вредности, а остатак отписује се;

4.) Основни капитал, резервни фонд, и други фондови уносе се у пасиву;

5.) Филијали и агенчуре (ако их има) улазе у биланс, са бруто прихода и расхода.

Чл. 102. Разлика између прихода и расхода као, чиста добити делиће се овако:

1.) 10% чисте добити уносиће се сваке год. у резервни фонд по чл. 20. ов. правила, а може и више ако нато пристане збор акционара.

2.) Управа према добити и својој увиђавности

одређује у име тантијеме управном и надзорном одбору, сразмерно броју седница;

до 4% управном

„ 2% надзорном одбору

и 3% чиновницима.

3.) За оснивање особеног резервног фонда 3%.

Овај фонд служиће за непредвиђене штете и трошкове.

Начин употребе и прописа овог фонда прописаће управни одбор.

4.) Остатак добити ставља се на расположење акционарима према чијем ће се решењу делити као; добит између акционара или ће се употребити на друге цељи.

Чл. 103. Резервни фонд служи само за покриће оних штета, који произтеку из послова правилно предузетих, обављених, и са губитком окончаних.

Чл. 104. Дивиденду отпочеће исплаћавати задруга, најдаље за 15 дана после свршене скупштине.

Дивиденда која се не дигне за пет година од рока, у које је скупштина дотични рачун уводила и одобрила припада резервном фонду.

VIII.

Почетак, трајање и престанак задруге.

Чл. 105. Задруга ће отпочети рад чим испуни услове предвиђене законом о акционар друштвима; а рок трајања је двадесет год. од дана првог писменог подношења уговора. Задруга ће престати одмах ако при обављању послова изгуби цел резервни фонд и $\frac{1}{4}$ уплаћеног капитала. У овом случају надзорни одбор одмах сазива збор.

Чл. 106. За решавање о престанку задругином у случајевима непредвиђеним чл. 106 потребно је да на збору буде заступљено $\frac{3}{4}$ емитираних акција, и за то даду свој глас $\frac{3}{4}$ присутних гласова.

Чл. 107. У случају престанка, збор бира ликвидациони одбор од 5 лица, овај одбор има да изврши ликвидацију по прописима зак. о акц. друшт.

Решење или предлози о подели активе, морају имати пристанак надзорног одбора.

IX. Опште одредбе.

Чл. 108. Рачуни задругини воде се у динарском течају. Задруга није дужна давати обавештења о побудама, са којих је одбила зајам или кредит.

Чл. 109. Ова правила важе од оног дана кад их Мин. Нар. Привреде потврди и збор усвоји. Измене ових правила усвојене на збору, зависе од одобрења Министра Народне Привреде.

X.

Државни надзор.

Чл. 110. Министарство Нар. Привреде има право државног надзора над задругом.

Сазив сваког збора мора се доставити Министарству благовремено.

XI.

Повластице.

Чл. 111. Зајечарска Занатлијска Задруга, ужива ове повластице:

1.) Лажно прављене и подржавање ма којег рода исправа, које буде задруга издавала, казниће се оном казном, која је одређена за прављење или подражавање јавних исправа.

2.) Ако дужник не измири свој дуг, задруга има права, да се пре свију других поверитеља и

без судске помоћи наплатити из оних предмета, који су јој ради безбедности дата, интереса и осталих трошкова заложени. Залоге ће продавати ако је могуће на берзи, иначе јавном лицитацијом.

Ако што претекне по наплати главног дуга, интереса и трошкова, вратиће се доносиоцу заложнице; ако дужник то не хтедне примити, предаће се суду.

3.) Залоге, новце и хартије од вредности или ма какве друге предмете, на чију је подлогу зајам дат, могу се само за ону суму узапити, или у масу стечајну унети, која би претекла по наплати задругиних потраживања.

4). Ако задруга подигне тужбу, противу ког дужника свог, исту оснива на изводу из књига својих, онда ће изводи задрузини потписани и оверени овлашћеним потписницима — Задруга и печатом имати полу-доказа, сходно закону.

5.) предмете заложене задрузи који су изложени квару, може задруга пре уговореног рока продати, придржавајући се тач. 2. чл. ов., о чему ће известити дужника и оставити му рок 48 сати да залогу дигне и дуг плати.

Залоге неподлежне квару, ако им цена нагло пада, морају залагачи допунити у року од три дана, иначе ће их задруга изложити продаји.

У оба последња случаја, задруга ће преко три лица утврдити у каквом се стању налазе заложени предмети, и записник њихове оцене, чуваће у својој архиви за најмање 10 година.

Са примљеном робом у комисион, а у напред поменута два случаја, поступиће задруга онако, тек онда, када јој интереси дођу у опасност.

6.) По меницама које су есконтоване код задруге, па се не плате на време, судови ће на

захтев задругин досуђивати онај интерес, који буде означен за те менице на есконтној листи, а задруга ће увек ову листу подносити суду у препису, који ће сама оверити.

Основачи:

Милан Миљковић, столар с.р.

Никола Поповић, часовничар с. р.

Јован Н. Јовановић, обућар, с. р.

Ланта Дуцић, лимар с. р.

Илија Милић, кројач с. р.

Михајло Ђорђевић, столар с. р.

Баља Крстић, колар с. р.

Славко Стојановић, кројач с. р.

Милан П. Ђорђевић, пекар с. р.

Милан Станојевић, казандија с. р.

На основи члана 9. закона о акционарским друштвима, одобравам и потврђујем ова правила „Зајечарске Занатлијске Задруге“.

Такса за потврду, од три стотине динара наплаћена је у таксеним маркама, које су на потврђеном примерку предатом основачима, утиснуте и прописно поништене.

Т. Бр. 5889

7. јула 1910 год.

у Београду

Министар
Народне Привреде

J. M. Продановић

Да су: Милан Миљковић, Јован Н. Јовановић, Љуба Марјановић, Михаило М. Јеврић, Никола Поповић, Панта Дуцић, Стамен С. Водовић, Михаило И. Ђорђевић, Стеван Јанковић, Никола Ј. Димитријевић, овд. као чланови Управног Одбора, Зајечарске Занатлијске Задруге ову пријаву имена исте Задруге за своју признали као и потписе на њој. Зајечарски Првостепени Суд на основу чл. 15. зак. о Акционар. Друштвима тврди.

Такса је плаћена.

Бр. 5937

15. марта 1911. год.

Зајечар. (М. П.)

Председник Суда

М. Јов. Гинић

Писар

Ил. Милутиновић

бр. 37589